

Prawo

Składka wypadkowa

19.01.2011, mrz

Bogusław Kapłon. ZUS często bezpodstawnie podwyższa składkę wypadkową, przedsiębiorcy coraz skuteczniej odwołują się w takich sprawach

Wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe pracowników większych firm ustala ZUS na podstawie rodzaju działalności firmy i jej wskaźników wypadkowości. Jest to standardowa procedura.

Składka waha się od 0,4 proc. do 8,12 proc. podstawy wymiaru. Jest jednak możliwość wyjątkowego jej podwyższenia przez ZUS w razie rażącego naruszenia przez pracodawcę zasad BHP, tzn. wówczas, gdy rośnie ryzyko wypadków przy pracy.

W dużych firmach produkcyjnych kwota podwyższenia może być bardzo wysoka. W praktyce zdarza się niestety, że ZUS sięga po tę możliwość „na skrót”. Chodzi o art. 36 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Inspektor pracy może wystąpić do ZUS z wnioskiem o podwyższenie o 100 proc. składek płaconych przez pracodawcę, u którego w trakcie dwóch kolejnych kontroli stwierdził rażące naruszenie przepisów BHP.

Szkopuł w tym, że ZUS w praktyce działa tu jak automat. Po prostu kiedy wpłynie wniosek inspektora, podwyższa składkę bez przeprowadzenia jakiegokolwiek postępowania wyjaśniającego.

Zakład twierdzi, że nie musi tego robić, gdyż jest związany wnioskiem, który dostał, i nie ma nawet możliwości stwierdzenia jego zasadności, bo nie zajmuje się oceną warunków pracy.

Nie można się z tym zgodzić, co zresztą zostało już kilkakrotnie potwierdzone przez sądy uchylające tego rodzaju decyzje ZUS. Wydając jakąkolwiek decyzję, zakład musi to czynić w ramach procedury administracyjnej, co znaczy, że musi m.in. przeprowadzić pełne postępowanie wyjaśniające i zapewnić pracodawcy udział w tym postępowaniu.

Nie można traktować wniosku Państwowej Inspekcji Pracy o podwyższenie składki wypadkowej jako jedynej podstawy do wydania decyzji przez ZUS. Dokument ten powoduje tylko wszczęcie postępowania.

Oczywiście w praktyce zakładowi może być trudno ocenić, czy nastąpiło rażące naruszenie BHP, ponieważ wymaga to nierzadko specjalistycznej wiedzy. Nie zmienia to jednak faktu, że ZUS musi należycie uzasadnić decyzję o podwyższeniu składki wypadkowej.

Autor jest partnerem w kancelarii Domański Zakrzewski Palinka